

daudela, gramatika ta batez ere aditza. Ori da gazteok, danak edo geienak daukagun gaitza. Nere ustean probetxu aundia artuko zuten gure sermolari zarren itzaldiak ta beste gai-
eñerako idatziak irakurriaz. Kontrako gaitza daukate aiek sarritan, zea: gramatika exkasa. Gramatika exkasa ta bizia oparo. Gramatika ta bizitasun ori dirade, ba, izkera baten gorputz ta anima. Orregatik aurrera mundia egingo dute. Bañan dana dala, nere ustez denbora izango da gaitz orren medikurik abillena arkitzen. Urte asko gabe gure erriaren artu emarekin aldatuko du nork bere izkera pixka bat beste legera. Onezkero pentsatuta zaude emengo nere esanak konformetxo daudela nere orko itzaldiaren asmoekin. Alaxe da. Auek esan aurretik pentsatu det guztiz errexa litzaidakela gorralpenak besterik ez esatea, baña nere iritziaren kontrako itzak ez lirake izango joko-garbi ta zuzenaren legeak. Oaitz txiki ta txepel au ez-zik, danak dira txalogarri. Ta oraindiano konfiantza osoarekin mintzatu ba naiz, ez naiz noski orain asi mingañari gezurrezko trabak ipintzen..."

DONOSTIKO apaizgaiak :

"YAKIN'en ALKAR-IZKETA saillerako.

I . ASMOA:-

"Euskerari txertaturiko mentu ernegarria" gerta dedin eran YAKIN moldatzea, oso asmo bikaña. Txalo ta txalo zueri! Garo-usaiz gañera, jakintz-usaia bear du euskerak. Egi-egia. Nola, ordea, lorju?

Jakin-mintzairari buruzko auzia gerorako utziaz, "asmoa"ren alderdia astertu nai genduke ta "asmo" ori bera aberastu. Mentu-berri-txertatzez gañera, ta bidc batez, egin genezaken zerbait adierazi nai genduke. Izan ere YAKIN'en idazleok, Eliz-gizon edo Jainko-gizon gera, naiz-erlijio-etxe-ko ta naiz ez. Ba dugu, beraz, basterrera ezifinezko eginkizuna ere: elistarrerri, erri-xumeari erakutsi. Au onela izaki, aldera bat: ez al genezazke geroko apostolu-langintzarako tresnak zaildu, goxotu, legundu? Itz batean, gertutu? Au teolo-giaz mintzi geranean, baitikbait. Jakiña, ezin askatu erri ez-ikasiari ulertu dezaigukeneraño xamurtzea guzia da beti. Bañan alderdi au gogoan artuz, beti beti izkeraz ere goienik-goien ibiltzea -au beste sailleharako- baño hidezkoago de-

rizkiogu geuron buruak eta "tresnak" erriarekin langintzarako ezin.

Erne begi! : azaldu dezuten bigarren asmoa osotz-lagorria ! Baduzute Arantzazu-alde ortan zeru-kutsurik asko, ta oraingo ontan asmo orri goitiko atsaren eragiñez eldu diozutela uste degu. Arki beza erantzun leial eta eginkor irakurle guziongana.

II. SAILKETA.-

Bikain jokatu zerate. Oso buruz ta guzirako irizpidez. Guzira bisiro egoki.

Oartxo bat:"Antze ta elerti" sailleko zer naiago dezutenik ez dager garbi. Batetik,gai oieri buruzkoak eskatzen bai dituzute,eta urrena "olermen goitiarraren"emaitzak, olerkiak bestetik. Zer naiago? Bata ta bestea berdin?

Utsunetxoa: Beste sailño baten bearra arkitu degu. Euskeraz asmatu ezin-da bijoa erderaz "Ascetica ta mistica" ri ere zor zaiola berea. Gai ontan ezer gutxi daukagu euskeraz ta ba'daukagu ontan -bai geurontzat eta bai erri xumearentzat- lanbide eder eta galanta.

III. Bi "TESIS" eri buruzkoa

1^ogo:"Tesis" -tankerako azalkizuna ikusi bezin aguro alako gogaitgarri zerbait ernetzen dute irakurleagan; gure iritziz,atsegiñago liteke gai bera ere,beste joskera ta tajuz idatzi ezkeru. Erderazko "ensayo" tankerara,bear bada,aixago erneko luke irakur-poza irakurleagan. Gerenez bai gera berri-zale-ta, itxura berri ta apañak errex engañatzen gaitu. Begira gero,tesis-tankera nardatzen ta debekatzen ulertu.

2^ogo: Luze,zabal eta sakonez bapo daude. Esan arteko ikas-liburueri ezer gutxi zor diete bi azalkizun oiek ...

3^ogo: Idazteunetatikak azalketa ta argibideeri buruz,ba'dugu ba esakizun: Itun Berria euskeraz ba'daukagun ezkeru, bertatik daudenez-dauden aldatu bear ditugula ta ez naidunak bere gogora. Zer dala-ta gogorrean beartu? Bijoaz zergati ba-tzuk:

a) Idazteunetako zatirik ttikienak eta itzak berak ere ez ditzake idazle edo biurtzaleak bere gogora erabili.

b) Bidezkoa dirudigu ta zuzenago Oلابideren euskeralpenetik artzea Itun Berriko zatiak, onek berekin baitu Idazteu-nak bear duten Eliz-baimena.

k) Gabiltzan batera Itun Berriako gaietan berenik.

d) Latinez ari geranean "Vulgata"tik itzez-itz artzen ditugu argi-bideak edo beste itzulpen baimendunetatik. Auxe bers gaztelerazkoan ere. Zergatik ez euskeraz?

4'go: Jakintz-mintzairari buruzko iritzia: Jakintitzak, jakintza-itzak, jakintizenak, jakintz-izenak (palabras técnicas) ta jakintz-mintzaira (tecnicismo)...

a) Lenengo "tesis" aren araura ta antzera mintzatzea biziro eřexa litzaiguke: zailtasun apur bat dakarkigutenak beren artan erderaz utzi. Au euskera ote ditekete?

b) Erderaz itz bakarra aski dala-ta, zergatik euskeraz ere itz bakarrez adierazi nai ori? Bi izkuntzetan berdintasun osoaren billa ibiltzeko arrazoirik ez daukagu. Aldiz, erderazko bizpauru bearko ditugu euskerazko bakarrarentzat, eta, jakintzetan baitipait, batez beste maizago. Ta zer?! Bakoitzak berea!? Burua ontara ezia daukagula...? Egia. Ta, gaitz-erdi zuzeneratu al ba'geneza. Auzi onen muiña ez al da (jakintzen ...aditz-joku...itzjoku...Beardana!) Euskeraz ari geranean euskeraz ta erderaz ari geranean erderaz, baña dioguna besteri adieraztea, ulertaraztea?

Adibidez: Zertarako degu "Jainkoa'ren existentza" "Jainkoa ba'dala, bađalazkoa, Jainkoaren izana", dauzkagularik? Itu auek ulergarri zaizkie ez-jakiñeri ere.

k) Itz asko bizpauru esanai ez berdiñen jabe, naiz erderaz naiz euskeraz. Zertan ibilli erderazko bakarra, euskeraz alderdi ta esanai bakoitzerako bere itz jatorra dugularik ere? Adibidez: "Problemata" era askotakoa ditekete. Ba'ditugu euskeraz: "auzi, korapillo, buru-auste, asmakari, asmakizun, nasketa..."

d) Itz joskeraetan, zertan ote gabiltz erderazkoen antze-antzerara? Adibidez: "Mirariaren possibilitatea" = "posibilidad del milagro" ta are berdiñago "miraculi possibilitas". Ez daukagu: "miraria ba'ditekela, ditekena da, ba'ditekete...?"

e) Erderazkoetara jo aurretik, sokomiatu al ditugu dauzkagunak? Adibidez: "kriteria" "arizpide" dagolarik eta berak "ezaupide" dabilkilarik. Bi joaz "podau" = iñausi... ta au ezta jakintzen. "Karitasuna" k... ez du roski, euskerazkorik....?

f) Berriak sortu bear al ditugu euskeraz? Ez legoke gaizki, aldiz berenik au egitea, aukera izan dezagun. Geienik bat, ordea, eztaukagu jardun bearrik, guk uste baño geiago baita-uzkagu euskeraz. Ikasi egin bear ... Ez al genduke obe liburu zarretatik olakoak bildu ta ez nolabaiteko beste zenbait "prozedura", "posible" ta abar? Bidezkoago dirudigu euskal-itx jatorrak bildu ta erabiltzea, liburu zarretan arkitu ditugulakoa beste zergatirik gabe ere, aietatik xuxen-xuxen erderazkacak baño.

Gai ontan (eta bijoakizue noizbait, J.L., buruturen al dugun asmoaren, asmo utsaren berri) lantxo onurakor litzai- guken bat egitea bururatu zaigu: liburu zarretan eta orain- go idazle garaienetan, batez ere, (oiek zupa ta zupa onuzkero xurgatuko bait zuten aien eztigarririk geiena) zerbait berenik uxarkatu jakintzen billa. Batez ere: Olabide aren "Itun Berria"; Orixe' ren "Meza Rezperak"; Aitorkizunak", "Barne- Muiñetan"; Zaitegi' ren "Bidalien egiñak". Asmoaren zorrotik bizirik irten baledi, bakoitz eta guzientzat onurakor, noski. g) Euskerazko jakintz-itx ez-ezagunen alboan erderazko ala latiñezkoak jartzeak ez al luke asko arkituko, gai ta itzak erabiltzen oitu gaitezen arte beintzat? Itzetik ortzera, ez noski, baiña noizean bein bidezko dirudigu.

h) Ari geran auzi ta atal ontan guzian txalogarri dirudigu "Bastarrika' ren" "Gizona, izaten-aburuaren oiñarri" idazlana. Mamiz ezetzik, euskal-idazkeraz ere ugari ta emen diogunaren neurriko. Jokabide burutsua, guzira ta osoan arturik.

Badioke batek: "lasatu ederrak artu dizkitek".... gu orrialdez-orrialde akats billa jardun geralakoan. Gure iritzia eskatu zitzaingunez gero, aztertzeari ekin genion, bai. Es orde, akats ta utsune billa berak pozgarri zitzaizkigula- koan. Orixe bear genun!!! Nola baño nola ederragotuari begira diogu, ta beraz, atsegin izan etzaizkigun zeaztasun eta us- keriak ere pillabu egin ditugu bakoitza bere ordeko zuzen- garri ta sendakin erantsiz "YAKIN" en zuzendaritzara bidal- tzeko. Oartu, ba, YAKIN' i onurakor gerta dakion eran aztertzen (critica constructiva) saiatu generala ta iñola ere ez andik koxk ta emendik koxk, zearo ez-egin naiean. .

Guk geron iritzira erabaki degu, jakintizeneri buruzko auzia. Bemaiote sail ontan bertan besteek berena. Denboran erabaki zuzen eta betea eman dezaiogun, argi batek eta argi besteak eztabaidaren bidez. Ez al litzaiguke bizigarri ta argi-iturri gertatuko eztabaida (polémica) apur bat batasunera bidean? Baña, bete batsuna elburu degularik.

IV. GAÑONTZEKOA :

Aitatu ez ditugun lanak, ez ditugu iñolaz ere gutxietsi, izenez ta bakoizka gorai patu ez baldin baditugu ere. Bijoakizue gure txalorik beroena, txalo-zaratarik aune diena "Euskaltzale-batzarreko" aien antzekoa.

Gai atsegiñak arrotu dituzute, gai berri-berriak: "Mingabeko erditza". Egundaño euskeraz arrotu gabekoak: "Izakerak", "Izaten aburua" ta arrigarria! "Aita Santuaren Itza" ere lenbizikoz.

Bijoakizue, oinbestez, gure zorionik goriena!

LAZKAO'ko beneditarrak :

"....YAKIN aldizkariak berriz gure iritzi motela jakin nai al dezute? Obeagoa ezin. Euskera baratzeke apaiz ta praile gaien landara berri au ikusi ta gure begiak bete- tzea bat bateko izan zan. Eun orriko landara gañera! (Zugaitz dirudi) ta bai orri me, legun eta eder. Zer ote eguzkiak dirdai gozoz loratuko duanean?

Jan-tokian irakurri genun asieratik bukaeraño; jan-tokian miaztu genun euskal-apaiz gaien ezti gozoa. Ura poza, euskeraren aldeko ekiñaldi txalogarri auk ikustean! Euskalgurdi zarra teologi ta filosofi soro ta aldapa gaiztcetan ere ez dijoala motel bera! Ezagun da bai idi gazte ta burrukalariak daramateka. Aurrera, jarrai ortan euskal-apaiz gai guziok. Ta batez ere, zuek, Arantzazu'ko gazteok, gure artean trebe ta bizkorrenak bai zaituegu. Zuek izan zerate gure akullu ta ezten. Eta etzaigu lotsakizun ori aitortzea, poz baño.

YAKIN aldizkariak gure iritzi beti apaiz eta praile gaien aldizkari bear du izan, bai gaur eta bai biar;